Levické dožinky

Levickí poľnohospodári a potravinári bilancovali pestovateľskú sezónu a žatevnými vencami symbolicky poďakovali za dopestovanú úrodu. Spolu s hosťami dožinkových slávností diskutovali aj o výzvach, ktorých riešenia očakávajú nielen Levičania.

Záver pestovateľskej sezóny v levickom regióne by nemohol byť bez tradičných Levických dožinkových slávností. Význam obilia a z neho vyrobeného chleba ako základu obživy ľudstva si tamojší výrobcovia potravín pripomínajú každoročne v duchu tradícií našich predkov, na konci septembra to už bolo po 27- krát.

Zo správy levickej komory

Predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Levice Milan Halmeš v úvode podujatia zbilancoval dosiahnuté výsledky členov levickej komory. Počasie, ktoré od jesene minulého roka výrazne skúšalo poľnohospodárov, bolo limitujúcim faktorom úrod na celom Slovensku.
V oblasti Levíc z úrod ukrojilo paradoxne nie počasie, ale hraboš poľný.

„Je našou stavovskou výsadou vzdať hold tomu, čo nám polia dali v žatve, či úroda bola priemerná, podpriemerná alebo nadpriemerná. Patrí a sluší sa poďakovať všetkým, ktorí priložili ruku k dielu pri žatevných prácach a poctivo uskladnili tohtoročnú úrodu.

Z nej nám veľmi ubral hraboš poľný. Tento škodca zasiahol skoro 20% výmery členských subjektov okresu, celé Želiezovecko, Jur a Kalnú nad Hronom až po Veľký Ďur. Škody odhadujeme vo výške 5,976 milióna eur na výmere 13 335 ha, čo predstavuje 450 €/ha. Zaujímavé je, že najviac zasiahnuté boli také plodiny ako tvrdá pšenica, jačmeň a ozimná repka. Naša levická komora vyvinula v rámci Slovenska maximálne úsilie, aby sa táto kalamitná situácia čo najskôr riešila a aby sa do budúcnosti prišlo so systémovými riešeniami. Žiaľ, správy z Bruselu nie sú pozitívne. Európska komisia nevyhovela požiadavke v otázke výnimky z normy GAEC 6. Odporúča nám využiť inštitút vyššej

moci, čo je pri hrabošoch, dovolím si povedať, nesplniteľné.

Nesplniteľné bolo aj zabráneniu sucha a tepla v chotári. Tohtoročné leto bolo najhorúcejšie v histórii merania. Aj preto tohtoročnú žatvu hodnotíme, čo sa týka začiatku a dĺžky trvania, pomaly ako extrémnu. V počte dní bola jedna z najkratších trvajúca za posledné roky, čo bolo spôsobené prudkým nárastom teplôt a rekordne nízkymi zrážkami už v druhej a tretej dekáde júna a počas celého júla“, zhodnotil priebeh zberu obilia Milan Halmeš.

Žatevné výsledky

Levickí pestovatelia dosiahli v tomto roku priemernú úrodou jačmeňa jarného 4,08 t/ha. V porovnaní s minulým rokom, troj a päťročným priemerom mali menší výnos rovnako o 31%, čo hodnotí RPPK Levice veľmi negatívne. Nižšie úrody dosiahli len v roku 2000 a 2003, keď bola oblasť tiež postihnutá suchom.

„V prípade ozimného jačmeňa sme zobrali úrodu 5,18 t/ha. Oproti minulému roku to bola nižšia úroda o 13% a porovnaní s 3-ročným a 5-ročným priemerom horšia o 18 %. Náplasťou na nízku úrodu týchto jačmeňov bola jeho dobrá sladovnícka kvalita, čomu sa potešili sladovne.

Úroda pšenice 5,45 t/ha v našom okrese v porovnaní s minulým rokom bola nižšia o 22%, pri 5-ročnom a 3-ročnom priemere opäť nižšia o 14 %. Bola to druhá najslabšia úroda za posledných 5 rokov. Jej kvalitu nehodnotíme až tak priaznivo.

Čo sa týka úrod repky ozimnej, tak sme dosiahli 2,91 t/ha, čo je oproti minulému roku menej o 21%. V porovnaní s 5-ročným priemerom bolo repky o 15% menej a v porovnaní s 3-ročným priemerom o 19% menej“, vymenoval predseda levickej komory.

Výzvy z pohľadu RPPK Levice

Levické dožinkové slávnosti sa konali práve v čase, keď sa pripravoval zásadný zásah do oblasti verejných financií. Konsolidácia verejných financií zasiahne každú jednu oblasť národného hospodárstva, no rovnako aj bežných občanov a samosprávy.

„Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora požiadala ministrov pôdohospodárstva, financií a predsedu vlády SR o prerokovanie konsolidačného balíčka na rok 2025 a jeho dopadu na výrobu potravín na Slovensku. Potrebujeme vedieť, ako sa budú riešiť podporné opatrenia zo štátneho rozpočtu na zvýšenie konkurencieschopnosti nášho agrosektoru, aby sme zabezpečili dostupné potraviny pre našich občanov. Na jednej strane chápeme, že vláda má cieľ zabezpečiť dostupné a kvalitné potraviny pre všetkých občanov Slovenska, ale na druhej strane potrebujeme aj my mať v ruke nástroje, aby sa nám pri ich výrobe nezvyšovali náklady“, uviedol Milan Halmeš.

Slovenských poľnohospodárov a potravinárov čakajú v najbližších mesiacoch viaceré výzvy. Okrem dopadov ozdravenia verejných financií a vysporiadania sa s dôsledkami, sú to aj výzvy, ktoré im prinesie Európska komisia pri zostavovaní rozpočtu pre nové programové obdobie.

V kontexte uvedeného sa treba pozerať na tri oblasti: Fond obnovy, v ktorom chýba cca. 20 mld. eur; rozširovanie Európskej únie, ktoré – ak by do Únie vstúpila Ukrajina – v sebe zahŕňa navýšenie zdrojov o 20%; a na infláciu.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Andrej Gajdoš nie je stotožnený ani so Strategickým dialógom, ktorý hovorí o nastavení Spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2027.

„Tento dokument nebol robený s nami a nerozlišuje rozličnosť štruktúry poľnohospodárskej výroby v Európskej únii. Je zameraný na západoeurópske krajiny a hovorí o tom, že obchod EÚ je vyrovnaný, čo nie je. Pokiaľ tie isté podmienky výroby, čo máte plniť vy, neplnia aj iní, tak to nie je spravodlivé. Čaká nás preto veľmi veľa roboty a presviedčania, preto počítam s vašou podporou“, uviedol predseda komory.

„Musíme sa stále viac a viac vzdelávať aj v legislatívnej a odbornej oblasti. Áno, je pravdou, že agronóm, mechanizátor, zootechnik venuje viac času za počítačom a v kancelárii ako na poli a v maštali. Nie je to správna cesta, tak sme si prácu roľníka – poľnohospodára nepredstavovali. Prehnané hlásenia, výkazy a dokumentácie sú dôležitejšie, ako zabezpečiť a dosiahnuť produkciu na poli a v maštaliach, ktorú kvalitne spracovávajú naši potravinári.

Do budovania nového obdobia Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ preto musíme vstúpiť pripravení a po skúsenostiach zo súčasnej politiky aj odborne zdatní a aj odvážni! To je výzva pre celú našu levickú členskú základňu, aby sme pozitívne a odborne diskutovali o opatreniach, ktoré nás budú čakať. Nestačí len povedať, že to nie je dobré a nesúhlasím s tým, ale je aj potrebné to dobre a správne odôvodniť. Musíme byť aj aktívnejší a pružnejší,“ uzavrel predseda RPPK Levice Milan Halmeš.